

**Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!**

Iskupa vaske vode
Miroslava;
 za isto leto Din 20-
 za isti leto " 10-
 za isto leto " 10-
 za isto leto Din 20-
Iskupati po tarifu. - Plo-
videnja vrstanjem naj
do priloži znamke za od-
govor. — Neprankirana
plena na se sprejemajo.

Vsakdo vrtovaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti! ☺

Rokopisni se ne vra-
šajo. — Plača in toli
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolesarovi
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 1908. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104.

Kmetski list

Dr. I. Rosina.

Nekatere izmed idej Radičevega pokreta.

Misli voditelja kmetskega pokreta Stjepana Radića so nam po većini znane. So sicer na zunaj vedilne misli francoske revolucije, ki smo jih že mnogokrat slišali, ne da bi zapustile v nas posebno globok utis. Toda baš okolnost, da je Stjepan Radić tem znanim idejam o človečanstvu, slobodi in pravici, o slovanstvu, o bratski slogi in mirotvornosti, o krščanstvu in ljubezni, znal vlitj svojo svojstveno vsebino, vzeto prav iz srca hrvatskega kmeta, in ž njimi izzvati uprav renesanso (preporod) hrvatske vasi, nam priča o prvovrstni kulturni pomembnosti tega pokreta in veličini njegovega pokretnika.

Kajti čeprav so vzete te velike besede o pravici, svobodi, napredku, iz demokratske miselnosti zapada, vendar ne gre za kako suženjsko presaditev idej francoske kulture in civilizacije. Prav nasprotno: Radičev kmečki pokret je značil prvo in ravno odvrnitev od zapada in orijentacijo na vzhod v slovansko smer.

Iz tega stališča je bilo to gibanje upravi slavianofilsko. To je bila odvrnitev od zapadno šolane »gospode« in uveljavljenje politike hrvatskega naroda. Zato povrnitev h grudi in seljaku, k virom hrvatske narodne duše, k »blagome seljačkome srcu in meki seljačkoj duši.« Tu je bilo testo za kiparja in tvoritelja, neokužen in nedotaknjen material za novo kulturno stavbo.

Tako razumemo besede Karla Kovačevića ob priliki velike kmetske avdijence 22. aprila: »Zato je nama seljacija još 1906. godine bila sveta ova misao: slavenska politika u Hrvatskoj ostala je još jedino u srcu seljačkoga puka.« Slovanski pokret v onih časih imenuje: »onaj pokret, koji nam je povratio život«.

Ta slovanski vpliv najdemo v vseh Radićevih idejah. Zlasti v njegovem pojmovanju in občutenju krščanstva in mirotvornosti. Ta domači vpliv — saj je hrvatska duša poleg ruske v največji meri še slovanska — mu je ravno omogočil, da ideje njegovega pokreta niso ostale samo pretvarjalke tuje civilizacije in tujega občutja, ampak, da je stvoril svojemu narodu žive kulturne ideale, ki jih še danes priznava kmetijski narod kot svoje samonikle tvorine. Postavil je hrvatskemu kmetu moralni ideal iz njega samega. Našel mu je njegovo podobo, po kateri je nezavedno morda hrepenel že stoletja.

Tu je iskati uganko neverjetnega uspeha Stjepana Radiča v Hrvatski. On je kmetске масе s tem takorekoč obudil h kulturnemu življenju; jim »povratio život«, kakor se je izrazil K. Kovačević. S tem je njegov kmetски pokret postal res **pokret prvovrstne kulturne važnosti** in ga je Stjepan Radič po pravici primerjal z indijskim pokretom Ghandija. Kakor v njem, so tudi v Radiču videle priproste масе svojega Mesijo in preroka. To so bili fanatiki prepričanja in še danes ime-

nuje K. Kovačević najstarejše pokretnike »apostole seljačkoga pokreta«. On ta pokret opisuje priprosto tako kot ga je hrvatski kmet res občutil, kot »pokret kršćanski, hrvatski, slavenski, pokret bratske ljubavi, čovječnosti i pravice.« Po besedah župnika Mžika je bila to »politika Evangjelija, miroljubivosti i bratske sloge.«

Stjepan Radić.

Šlo je tedaj uprav za preporod hrvatske narodne duše, — preorijentacijo Hrvatsva. — Idejam, ki jih je vzel iz zapada, je dal svojo vsebino in svoj svojstveni — baš hrvatsko-kmetiski — pomen.

Vzemimo na primer Radićevo »čovječanstvo«.

Ta beseda je postala po Radiću hrvatskemu kmetu znak pravice in poštenja, ideal društvenih odnosov sploh. On jo tudi v svojem srcu občuti kot nekaj živega, ima ob njej konkretne predstave, postala mu je pojem za srečo in blagostanje, za katerim je strmela vsa njegova tako dolgo tlačena in neizražena notranjost. — Že to pa je ogromne kulturne važnosti.

Mi Slovenci za besedo »čovječanstvo« niti nimamo izraza in je tudi niti naš kmet, niti naš intelektualec ne občuti z isto globino in pomembnostjo. Zato smo se tudi večkrat po nepotrebnem norčevali. — Naša »človekoljubnost« daleč nima iste vsebine za nas, niti pomena. Ona nam je le čednost, prijetna lastnost značaja, podobna nemški »Mensch-

lichkeit«. Ne vzbuja mahoma istega mogočnega odmeva kot Hrvatstvu njegovo »človečanstvo«.

Toda tudi francoska: »humanité« (človečnost) ji ni istovetna. — Hrvatski kmet je je sprejel in občuti Radićevo čovječanstvo kot nekaj čisto svojega, duhovnega, brez vsake primesi. V nasprotju s Francozom ne vidi v njem nobene zahteve do discipliniranosti ali poveljanja človeškega razuma. On razumeva to besedo s srcem, ne z razumom.

To je ravno dokaz, da je načelo človečanstva razumel Stjepan Radić prav po svoje: hrvatsko in slovansko. Obudil je ta doslej speči ideal prav iz duše hrvatskega seljaka in je zato njemu svojstven. V njem je zapopaden tudi ideal dobrote, poštenja in pravice, kakor jih je nosil in jih še nosi hrvatski kmet v svojem srcu.

V toliko je ta ideal Radičevega človečanstva celo nasproten sličnim zapadnoevropskim načelom. Občuten je čisto slovansko in mnogo širje. On je čisto poduhovljen. Človečanstvo je bilo Radiću le moralni, nikakor pa ne tudi metirijelni ideal. Radić je dajal sploh duhovni strani svojega pokreta vedno odločilno pretežnost. Tudi njegov kmetski dom in materijelno blagostanje sploh mu ni, kakor zapadni civilizaciji, element boja in napada, temveč miru in sprave. Njegovo človečanstvo mu je izključno samo načelo k duhovni civilizaciji hrvatskega naroda.

Tu se vidijo jasno slovanski vplivi. Stjepan Radić sam je bil pod močnim vplivom Tolstoja in zdi se, da mu je vedno lebdel pred očmi ideal Aljoše Karamazova. Njegovo načelo mirotvornosti, njegov mirni nacijonalizem in sto drugih stvari priča o tem.

Zlasti se opazuje slovanski vplivi v Radičevem pojmovanju krščanstva, ki je gotovo pojmovanje hrvaškega kmeta sploh. On sam je večkrat poudaril, da je njegovo krščanstvo krščanstvo Evangelija, krščanstvo prvih kristjanov. Izogibal se je, kakor se zdi, rimskega prava v katolicizmu in klerikalizmu kot materialne organizacije cerkve. V svoji knjigi »Evropa i Slaveni« posebej poudarja, da Slovonom ni bila religija nikdar dogmatična stavba norm, povezana v juridično zgradbo cerkvenih zakonov (codex juris canonici), temveč skup moralnih načel, po katerih naj človek živi, da bo našel božjo podobo v sebi. Svetopisemsko idejo, da je Bog v človeku, ki jo toliko poudarja Tolstoj, in ki je eden temeljev tudi pravoslavju, vedno znova podčrtava. Kakor da mu je kristjan vsak človek, le da ni našel v sebi še prave podobe Krista, ki je v njem.

Kakor vse slovanstvo, ima tudi on vsebožanske nazore. — Vsak grozd mu je čudo, vsako cvetoče drevo mu govori o Bogu. On hoče religijo brez prisiljenja. Bog mu je svetska moč v svetovju, večni zakon. On ga ne išče z izpolnitvijo razuma, ampak s poglobitvijo čuvstvovanja. Zato mu je natura človeka božja, ki se manifestira v njegovih dobrih delih.

Vse to kaže na pravo slovansko versko čuvstvovanje. Ogromen odmev, ki ga je imel Stjepan Radić pri narodu in tudi — zlasti nižji — duhovščini, pa kaže, da njegovo versko čuvstvovanje odgovarja čuvstvanju vse-

ga Hrvatske. Radi tega tudi klerikalizem ni mogel nikdar dobiti tal onstran Kolpe razen v Dalmaciji, kjer so prevladovali v zgodovini romanski vplivi. Slovan namreč po nujnosti svoje duše ne ločuje besede od dejanja, na kateri ločitvi pojmovno sloni več ali manj vse »veliko duhovenstvo«? Radič je to izrazil z besedami: »Reci Bogu Bog in popu«.

Tipično slovanska je tudi Radičeva »mirotvornost«.

Ni to nikak pacifizem zapadne Evrope, mir med pritiskanimi k tlom in zmagovalci, mir evropskega ravnovesja in oborožene nevtalitet. Za hrvatskega kmeta ni to bil noben lažni ideal. Po Radiču je ta mir »tvoren«, mir blagostanja med enakimi, ki ima svoj neizčrpen rezervoar — »u blagome seljačkome sreču«. To je mir blagostanja, kakor ga občuti na primer Izak iz »Blagoslova zemlje«. Temelj mu je kmetijski dom, iz katerega razvije Radič pojem domovine, kakor jo občuti kmet in pojem — takorekoč kmetijskega patriotizma. To mirotvornost občuti po Radiču hrvatski kmet kot mir poletnega dne, ko mu zori grozdje in valovi pšenica na polju. »Bog je mir«, pravi Tolstoj in njegov nauk o neupiranju zlu je gotovo vplival na Radiča kakor tudi Ghandhijeva »non cooperation« (pasivna resistenca).

Vse to kaže Stjepana Radiča odločno kot orijentiranega na vzhod. Kakor svoj čas slavjanofili v Rusiji, je tudi on hotel pripeljati Hrvatstvo k svojim vrelom in tu najti na proširjeni bazi nedodaknjene kmetijske duše novih možnosti razvoja in pogona za ves narod.

Od zapada je predvsem prevzel načelo »humanitete« (človekoljublja), ki ga pa je čustveno poglobil in proširil. V njem je našel sredstvo, da je dvignil doslej pripognjenega hrvatskega kmeta, pokazavši mu veličino človeške osebnosti. S tem je takorekoč »povratilo seljačkome puku život« ter ga šele napravil kulturno in politično aktivnega. To je bil prvi prepoved, prava notranja osvoboditev hrvatskega kmeta. Zato povsod predvsem polaganje važnosti na osebnost. Radič ni ločil posebej političnih, moralnih in intelektualnih vprašanj. Vse se mu zlije v problem človeka kot takega. Zato zahteve, ki se nam zde na prvi pogled smešne. (Na primer, naj bo poslanec oženjen i. t. d.)

Slovenci po svoji duši Hrvatom v mnogočemu nismo podobni. Zato tudi Radičevih idej velika večina Slovencev, zlasti ideje o človečanstvu in mirotvornosti, ni doumela in do kraja občutila. Vzrok temu je iskati morda v tem, da smo vsled večjega križanja z drugimi narodi in večje pretežnosti srednjeevropske kulture izgubili mnogo na svojem slovanstvu. Radičeve ideje so se zdele za Slovenijo premalo izdelane; premalo vzročnosti je bilo v njih za povprečnega Slovence, premalo logike in preveč čustva.

Mi smo pač živeli preveč pod rimskim pravom, in tudi klerikalizem, čeprav je morda koristil razumu, je škodoval sreču. Tako smo sicer razumni in solidni, toda nekoliko okosteneli.

Vprašanje pa je, ali ne prihaja za Slovence nujni čas, ko se bomo morali, če hočemo obdržati svežost in se uvrstiti v novonastajajoči kulturni krog Balkana, orijentirati proti vzhodu. Tedaj nam bodo lahko dale ideje Stjepana Radiča nov polet. — Pri vsem tem pa bomo lahko ostali stari, dobri in katoliški Slovenci.

Advokat

Dr. Josip Požru

naznanja, da je otvoril odvetniško pisarno
v Črnomlju

Ing. J. Teržan:

Ne kriza kmetijske proizvodnje, temveč kriza pravičnega deleža na narodnem dohodku.

Stalno se govori o krizi, ki je nastala za kmetijstvo. Da-li je temu tako? Na svetovnem trgu je prenasitenost zemljedeljskih pridelkov. To pomeni, da je kmetijsko-pridelovalna tehnika tako napredovala, da se pridelava več kakor človeštvo potrebuje. Danes je, ako vzamemo srednje pridelke zemljedeljske proizvodnje, pridelok od vložene edinice dela, kapitala in zemlje mnogo večji, kot je bil v prejšnjih letih. Torej je poljedelska in splošna zemljedeljska tehnika pridelovanja znatno napredovala in se izpopolnila.

Na drugi strani pa imamo nizke cene kmetijskih proizvodov v razmerju s cenami proizvodov, ki jih prideluje obrt in industrija. Ravnotežje se je pomaknilo v dobro cen proizvodov velikih mest v škodo cen pridelkov deželnega ljudstva. To ima za posledico, da podeželsko ljudstvo sprejema od skupnih narodnih dohodkov mnogo manj kot odgovarja stvarnemu stanju. V tem slučaju nastopa kriza, ki je vzrokovana vsled porušenega ravnotežja dohodkov narodnih slojev. Vse banke in denarni zavodi so v skrbeh, kam z denarjem, ker ni odjemalca. Na drugi strani pa vlada pomanjkanje denarja za nova gospodarska podjetja vsled previsokih obresti. Vzeti denar v posojilo za zemljedeljsko proizvodnjo po visokih obrestih pomeni samomor. Pridelki od zemljedelstva ravno nimajo cene, torej ne morejo plačati obresti.

Amerikanski minister poljoprivrede Wallace je rekel sledeče: »Prideluj kolikor največ moreš z najmanjšimi stroški. Prideluj samo pridelke, ki jih lahko najboljše prideluješ. Troši čim manj in odpovej se vsemu, čemur sploh moreš. Delaj kolikor največ moreš. Tvoja žena in otroci morajo delati, kolikor je sploh to mogoče. Ako si tako delal istočasno z vsemi drugimi kmetovalci, potem se lahko mirne duše tolažiš, da bo to tvoje delo in trud nagrajeno s hiperprodukcijo, ki pa se mora prodati za vsako ceno. Kajti, sam je porabiti ne moreš.«

In vendar danes vsi kmetovalci postopajo po tem receptu medsebojnega mesarenja. Kakor vsi vidijo, koristi nimajo niti oni sami, niti njihove žene, še manj njihovi otroci. Ako vsi ti skupaj nimajo koristi, potem je tudi nima narod, ki ga oni tvorijo kot celoto.

Nastane prvo vprašanje: Ali je iz agrarno-političnega in narodno-gospodarskega stališča priporočljivo, da so hrana in surovine čim cenejše, a da se pri tem čisto nič ne upo-

števa blagostanje podeželskega (zemljedeljskega) ljudstva.

Drugo vprašanje pa je: Ima li podeželsko ljudstvo isto pravico na udobno življenje, kot ga ima meščan. Ako da, potem se mora politika cen zemljedeljskih proizvodov tako urediti, da kmet sprejme za svoje pridelke odgovarjajočo ceno in da z izkupičkom za svoje delo lahko živi takšno življenje, kot drugi ljudje, zaposleni pri delu v mestih in industrijskih podjetjih. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da se to lahko odnosi samo na delo enake vrednosti. Danes zahteva zemljedeljska proizvodnja isto tako izobražene delavne moči kot vsi ostali poklici, ako se hoče res umno gospodariti.

Poboljšanje kmetijskega položaja gre edino preko organizacije, tako isto kot je šlo poboljšanje delavskega položaja preko delavskih organizacij. Organizacija zemljelcev pa je mnogo težavnejša in zahteva mnogo več duševnih in gmočnih naporov — kot organizacije ostalih stanov.

Industrija se kartelira, da na ta način izključi medsebojno konkurenco in da prideluje samo toliko, kolikor je potrebno za letni konzum. Delavci skušajo prodati svojo delavno silo čim najboljše. Ako je ne morejo, imajo razne ustanove, od katerih dobivajo pomoč za časa brezposelnosti. Vsega tega nima kmetovalec. Najtežje od vsega pa je, da kmetovalec seje, ne da bi vedel, kaj bo žetel, kakšne bodo cene za časa žetve, kakšna bo konjunktura na svetovnem trgu. O najvažnejšem, o cenah poljedelskih pridelkov, je kmetovalec vedno v nejasnem in tava po temi.

Dati več luči v vsa ta kočljiva, težavna in vелеvažna vprašanja, je mogoče deloma v organizaciji in z odklonitvijo medsebojne konkurence po vzoru industrije. Kot prva stopinja visokemu stolpu mednarodne organizacije agrarcev pa so kmetijske zbornice, ki so letos že vpeljane v Romuniji in v Bolgariji. Da jugoslovanski zemljedelec še čaka s to vелеvažno stanovsko organizacijo, je težko razumljivo.

Pravični delež na narodnem dohodku mora biti geslo zemljedeljskega (kmečkega) stanu. To geslo pa bo lahko prišlo do veljave samo preko močne strokovne organizacije vseh onih, ki obdelujejo zemljo, kajti vsi ti imajo skupne interese brez ozira na bivšo politično pripadnost, vero in narodnost.

Kaj je s prevžitkarji?

Kdor se resno bavi s kmečkim vprašanjem in študira različne plasti, na katere je razdeljen ves naš kmečki narod po svoji imovini veleposestnik — gruntar — polgruntar — bajtar — hlapec — kmečki delavec, ta ne more prezreti prevžitkarjev. To so fisti stari in onemogli kmetje vseh plasti, ki ne morejo več delati, ampak morajo živeti od tega, kar so si prihranili (če so si sploh mogli kaj prihraniti), ali pa so navezani na javno ali privatno dobrodelnost.

Na najboljšem se seveda veleposestniki, kajti veleposest ni več kmetija, kjer mora delati gospodar sam, ampak je premoženje, ki donša lastniku stalni letni dohodek, včasih večji, včasih manjši, ampak vendar. Tak stalen letni dohodek imenujemo »rento« in če donša tak letni dohodek zemlja, ga imenujemo zemljiško rento. Zemljiška renta ni od gospodarjevega dela nič od-

visna, ker delajo na veleposestvih navadno najeti delavci in oskrbniki, gospodar pa lahko uživa plodove njihovega dela doma, ali pa kje na Dunaju ali v Parizu, če je renta dosti visoka. Za veleposestnike skrbi torej zemljiška renta.

Drugi skupini našega kmečkega življa, gruntarjem in polgruntarjem gre že bolj trda. Ti morajo že sami delati in tudi njihovi sinovi in hčere morajo delati, če hočejo živeti. Ko pa tak gruntar ali polgruntar postane za delo nesposoben, izroči posestvo mlajšim močem, sebi pa izgovori »stara dva« svoj »kot« do smrti, ali kakor pravijo drugod, »izgovore si svoj užitek«. Užitek mora igrati torej nekako vlogo »rente«. Do kakšnih preprirov čestokrat pripeljejo užitki med očeti in mladimi gospodarji, ve vsak, kdor količkaj pozna življenje na kmetih. Praksa pa kaže, da so preveliki užitki do-

stokrat začetek propadanja prav številnih kmetij.

Svoje »kote« ali »užitke« si izgovarjajo tudi bajtarji, čeprav bolj skromne. Druge starostne preskrbe bajtar nima in zato se pač mora oprijeti zadnje rešilne bilke, ki mu je na razpolago. Če že drugega ne dobi, vsaj skromno streho nad seboj, za vse drugo pa mora skrbeti ljubi Bog in dobri ljudje.

O hlapcih in deklah in o ostarelih kmečkih delavcih pa rajše ne govorimo. Če dobe kakšno podporo od domače občine, je še dobro — večinoma so pa navezani na mile darove.

Iz tega pregleda vidimo, da je na deželi preskrbljen za slučaj starosti in onemoglosti samo veleposestnik, vse drugo se pa maje, od gruntarja do kmečkega delavca! Od vseh teh slojev ne more nihče reči z gotovostjo, kam bo na stara leta položil svojo glavo!

Edina kolikor toliko sigurna starostna preskrba za ogromno večino našega kmečkega staleža je občinska podpora, toda te podpore so v danih razmerah tako skromne, da je jako težko živeti od njih.

Takšno je dejansko stanje in dejansko stanje moramo imeti vedno pred očmi, predno začnemo razmišljati o potrebnih in možnih izboljšavah.

Pregled dejanskega stanja nam dokazuje, da živi ogromna večina našega kmečkega naroda v popolni negotovosti, kaj bo z njim na starost.

Iz te negotovosti, kaj bo s človekom v slučaju bolezni ali onemoglosti ali pa na starost, pa izvira večina vsega zla, ki tare naše kmete, na drugi strani pa resno ogroža tudi ves naš narodni obstoj.

Zato je jasno, da prej ne bomo svobodno dihali, dokler ne bomo vedeli z gotovostjo, kakšna bo naša bodočnost.

Danes vemo edino le to, da je občina po zakonu dolžna skrbeti za svoje revne občane. Ta občinska skrb je sicer zakonita in daje revežem pravico do podpor, vendar pa »pravica« nikjer ne prihaja do veljave v praksi, ker govore ljudje le o »občinski miloščini« — miloščina je pa za vsakega človeka, zlasti za tistega, ki je celo življenje garal, nekaj poniževalnega in sramotnega. Zato mora biti naša skrb, da vsaki preskrbi starcev itd. od vzamemo značaj miloščine in in da ji damo v čim večji meri značaj pravice. To pa je dosegljivo le, če bomo vpejali zakonito splošno starostno zavarovanje, kjer bo moral vsak prispevati po svojih močeh svoj delež, zato pa bo tudi imel pravico do deleža, ki mu gre, kadar zbolí ali onemore.

To se pravi z drugimi besedami: Vprašanje prevžitkarjev, od onih gruntarskih pa tja do bajtarskih in hlapčevskih, bo rešeno šele z uvedbo splošnega starostnega zavarovanja.

Pa bodo mnogi rekli: »To je prav lepo, toda odkod naj vzame kmet denar? Brez denarja ni nič, kmet pa že danes težko izhaja!

Mi vemo, da je za denar danes težko. Mi vemo tudi, da se bodo kaj hitro našli demagogi in hujšakači, ki bodo poskušali nahujskati gruntarje in hlapce, češ, kaj boste vi za hlapce plačevali? To vse nam je znano, in mi tudi že danes vemo, kaj in kako bomo odgovarjali na razne hujškarije. Povemo pa že danes le v glavnem, da je denar vedno mogoče dobiti, če se ga le hoče. Za potrebne stvari se ga pa mora dobiti.

Vprašamo le: Kje so pa delavci dobili denar za svoje danes že jako trdne bolniške blagajne? Kje so pa zasebni nameščenci dobili denar za svoje pokojninsko (-starostno) zavarovanje, da danes zidajo že milijonske palače, ki jim garantirajo njihovo starostno preskrbo?

Prav tako, kakor je z delavci in s privatnimi nameščenci, tako bo tudi s preskrbo kmetov vseh vrst. Treba je le hoteti in poskušati misliti, pa pojde. Kako, to bomo pa poskusili pojasniti prihodnjič.

Objava.

Javljam s tem vsem, ki so v župniji Trebnje in v njeni okolici vporabljali za rejo svoje živine »Težakovo olje za živino« in so to olje kupovali pri trgovcu Ivanu A. Groseku v Trebnjem ali pa pri trgovcu Ivanu Uhanu pri Sv. Stefanu, da ta dva trgovca nimata več mojega olja in nista več pooblaščenata prodajati ga. Odklanjam radi tega vsako odgovornost za olje ali ribje olje za živino, ki ga si kdorkoli kupi pri imenovanih, pa tudi ako bi se mu olje prodalo pod imenom »Težakovo olje za živino« v eni ali drugi prej omenjenih trgovin.

Zagreb, dne 23. junija 1930.

M. Težak,

Zagreb, Gundulićeva 13.

KORISTNO ZA VSAKO HIŠO

PO ZNIŽANIH CENAH KAKOR:

ROKAVICE, NOGAVICE, ŽEPNE ROBCE, KRAVATE, FINO DAMSKO, MOSKO IN OTROŠKO TRIKOPERILO, DIŠEČE MILO, TORBICE, ČIPKE, POTREBŠČINE ZA SIVILJE, KROJAČE, TAPETNIKE, ČEVLJARJE IN SEDLARJE NUDI

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

BLIZU PREŠERNOVEGA SPOMENIKA ZAVODO

Zravnnavajmo.

Nihče od nas, najmanj pa mi, kmečki sinovi, ne dvomimo resnici, da je poljedelstvo osnova celotnemu gospodarskemu in družabnemu življenju in da se mi že z našim telesnim obstankom neprestano sučemo okrog tega vprašanja. Naj odreče zemljodelec — preneha telesno z njim vred tudi duševno življenje, pa naj bo ostalo gospodarsko življenje še tako mogočno in samostojno. To je naravno in ostane vekovečno.

Pač pa so različna mnenja v presoji za slug, ki jih ima poljedelstvo za prospeh človeštva. Kmečka vzgoja je bila po eni strani prezirana, oziroma napačno usmerjena, po drugi pa površna in pomanjkljiva. Kake pojme ima o deželi mesto, je pač znano. Mesta so od dežele v tem pogledu ločena in se ne zavedajo pomembnosti matere zemlje in njenega sodelavca — kmeta za razvoj civilizacije in kulture.

Zgodovina nas ne vara, ko nam slika kot prvo kulturno udejstovanje ravno delo poljedelskih narodov. Sporedno s plucem je stopala snovna in duhovna kultura. To naj bi bilo izhodišče promatranja in ocenjevanja poljedelskega stanu. A tako daleč še nismo. Saj je še vedno kmet povprečnemu izobražencu predmet podcenjevanja in celo preziranja. Malega kmeta niti ne jemljejo v poštev, ker je za našo duševnost v trenutku, ko smo na višku civilizacije (zunanje, snovne in tehnične kulture), ko stoje pred nami po vsem nove zahteve, ki neizprosno terjajo vzajemnosti in medsebojnega doumevanja ročnega in duševnega delavca.

Kje je vzrok tej razpoki?

Že v srednjem veku so socijalne krivice silile kmeta, da je zapuščal zemljo in se naseljeval v mestih, kjer je mestno gospodarstvo rastlo naglo. To je bil beg pred brezpravnostjo in izkoriščanjem. Naraščajoča industrija je rabila njegovih mišic — kje naj bi jih bila sicer dobila —, pozneje pa, ko se je tehnika silno razmahnila, je vedno bolj rabila tudi delavčevih duševnih sposobnosti. Polagoma ga je preobrazila v svojevrstnega človeka. To je bilo prvo pustošenje zemlje. Nov gospodarski red je izkoriščal očeta in sina: kmeta in tvorniškega delavca. Ustvaril je nesorazmerja cen med industrijskimi in kmetijskimi proizvodi, na kmečka ramena so padla nova in razmeroma visoka bremena, postavil je kmetskega sina v popolno odvisnost in pustil kmeta v nevednosti.

To se je stopnjevalo tako, da se mesto in dežela srečujeta z različnim licem: na eni strani orjaška stavba industrije (in z njo tudi trgovine) z vsemi mogočnimi tehničnimi spopolnitvami, na drugi pa majhni in osamljeni kmetijski obrati. V enakem razmerju sta si tudi duševnost meščana in ona kmeta.

Danes hočemo pri krampu in oralu drugačnega moža in tožimo nad nedostopnostjo poljedelca, ki da ni sledil onemu spopolnjevanju sredstev, ki so dvignila industrijo in trgovino.

Ravno take tožbe razgalijo vso duševno mizerijo takozvanih izobražencev. — Zakaj da niso poljedelci sledili napredku?

Odgovor je pač kratek:

Zato, ker niso mogli radi gmotne in duševne zaostalosti, v kateri so jih socialne prilike fevdalizma in pozneje kapitalizma nalašč pustile, napredka doumeti, oziroma se ga ukoristiti. Danes stojimo na razpotju: ali pustiti kmeta daleč za časom — na ta način se bo nenaravno razmerje še bolj poostrilo —, ali pa ponuditi poljedeleu, kar terja zgodovina, to je: eksistenčno možnost v obliki primerne zemljiške posesti, splošno in zlasti temeljito poklicno izobrazbo, gmotne olajšave in preobrazbe nele kmečke, marveč duševnosti v obče, da se zravna porazne razlike.

Edino tako si moremo predstavljati, da bo klic po kmetu tehniku uspešen, edino ta pot vodi do kmeta — zadrugarja, ki bo ovira izkoriščanja poedinca.

Razmere so se zasukale in se še sučejo tako, da se bodo vedno bolj množili klici po novi ljudski izobrazbi, ki naj izroči poljedelski plasti novo kulturo, to je tako, ki bo sposobna zasnovati razlike na vseh poljih socialnega življenja.

Resnična kmečka kultura je največje jamstvo za trajen mir in napredek.

Šentjernejske konjske dirke.

Konjska dirka vozačev in jahačev v Št. Jerneju na Dolenjskem se vrši letos na dan sv. Petra dne 29. junija. Konjske dirke v Št. Jerneju so splošno znane in od leta do leta čim bolj obiskane. Na vsak način pa je treba posvečati tem dirkam čim večjo pozornost, ker je tu dobro razvita konijereja in gojilo odlične konje. Jasno je, da je konijereja ona važna panoga narodnega gospodarstva, brez katere si pač ni misliti napredka našega kmetovalca — saj brez konj itak ne moremo vsega poljedelskega dela dovršiti. Sodobni avtomobilski promet je res izpodrinil vojni promet s konji, vendar še daleko ni nadomestil konja, brez katerega tudi še v daljnji bodočnosti ne bomo mogli ostati. Ker je naš kraj središče svinjereje, živinoreje in konijereje, bi bilo želeti, da bi se naši gospodarski činitelji za procvit in razvoj konijereje bolj brigali. Malo več razumevanja v tem oziru bi naj imeli zlasti naši merodajni faktorji v pogledu dolenjskega dela Slovenije. Dvignite naše gospodarstvo na nivo drugih kulturnih narodov, pa bo našemu kmetu zasijala lepša bodočnost. V tem pravcu naj bo naš napredek. Na svidenje na dirki!

Advokat

Dr. Janko Vovk

je otvoril svojo odvetniško pisarno
na Jesenicah, v poslopju hotela Triglav

Agrarni zakon za Dalmacijo.

Uradno poročajo: V ministrstvu poljedelstva sestavljajo načrt zakona o likvidaciji agrarnih odnošajev na področju kraljevine Dalmacije. V ponedeljek 16. t. m. je bila v kabinetu za poljedelstvo posebna konferenca ministrov o tem zakonskem načrtu. Konferenci so prisostvovali dr. Šibenik, Uzunović, dr. Srskić, dr. Drinković, dr. Shvegel in dr. Frangeš. Prisotni so razpravljali o tem zakonskem načrtu iz načelnih vidikov. Ministrstvo je zastopal kot referent načelnik Turina.

Prvi kmetijski praznik v Mislinjski dolini.

Kmetijska podružnica za Slovenjgradec in okolico priredi dne 6. julija t. l. na vrtu gosp. Ivana Kac v Šmartnem kmetijski praznik s sledečim sporedom:

1. Predvečer dan sv. Cirila in Metoda, zažiganje kresov na gričih slovenjgraške okolice.
2. Sv. maša na Homcu;
3. pozdravni govori in razna strokovna predavanja;
4. tombola;
5. konjska dirka in jahalna tekma ter tekma koscev;
6. prosta zabava z godbo in plesom. Razstavljeni bodo tudi razni kmetijski stroji.

Ta dan bi naj bil največji naš kmetijski praznik, praznik kmeta trpina, velika manifestacija potomcev kmetkega mučenika Matija Gubca.

Pridite vsi, možje, žene, fanti in dekleta, ter vsi prijatelji kmetkega stanu iz vseh krajev lepe Mislinjske, Šaleške, Dravske in Mežiške doline, ter zelenega Pohorja in drugod, da skupno manifestiramo za našo lepo kmetko vzajemnost in domačnost.

Kmetijska podružnica za Slovenjgradec in okolico.

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čašico naravne »Franz-Josefove« grenčice, ki doseže radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz-Josefova« voda že pri malih največ težko zagaženih bolnikih. »Franz-Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in spicerijskih trgovinah.

Ustava na Malti ukinjena.

Spor med Vatikanom in Angleško vlado radi dogodkov na otoku Malti traja dalje in se vedno bolj zaostrojuje. Kakor smo že poročali, bi se imele vršiti letošnje spomlad volitve v malteški parlament. V volitve se je pa vtaknil s posebno okrožnico malteški škof, ki je pod grožnjo izobčenja iz katoliške cerkve prepovedal katoliškim vernikom voliti stranko ministrskega predsednika lorda Stricklanda. Škofov nastop je imel za posledico odgoditev razpisanih volitev in prekinjenje diplomatskih odnošajev med Anglijo in Vatikanom.

Lord Strickland je bil poklican pred tednom v London. V njegovi odsotnosti je podala malteška vlada ostavko malteškemu guvernerju. Istočasno pa je bila ukinjena ustava in avtonomija Malte ter uveden kolonialni režim (uprava).

Klerikalna ofenziva na Hrvatskem.

Klerikalizem na Hrvatskem, ki črpa vzpodbudo iz Slovenije, je izračunal, da bi bil sedanji čas miru in dela najprikladnejši za zavojevanje hrvatskega kmetkega ljudstva. Zato so pričeli z veliko vneto ustanavljanju po vaseh takozvane »Križarje«, ki bi naj mesto razpuščenega »Orla« usidrali njihove postojanke v širokih kmetških množicah. To delo jim pa med hrvatskim kmetom ne uspeva in jim je že prvi poizkus klaverno propadel.

»Seljački glas« od 18. junija piše med drugim o »Križarjih« tole:

»Mi smo nedavno opozorili na delovanje tako zvanih Križarjev, ki jih skušajo sedaj gotovi gospodje organizirati in vrše izpred oltarja propagando za to novo društvo, ki bi imelo nadomestiti Orla. V hrvatskih vaseh je njihov uspeh naravnost obupen. To je razumljivo. Manj razumljivo pa je to, da vrše to propagando duhovniki v nasprotju z direktivami Svete stolice. — Bilo kakor bilo, mi opozarjamo vse naše prijatelje seljake, naj ne nasedajo organizatorjem Križarjev, ki nastopajo v ovčji koži. Opozarjamo jih nato tem bolj, ker sama Sveta stolica izključuje možnost, odnosno ne dovoljuje, da bi duhovniki propagirali in bili člani kakršnegakoli gimnastičnega društva. Pred Sveto stolico tudi Križarji ne morejo tvoriti izjeme. Vsaj mi smo tega mnenja.«

Tudi v drugem članku se »Seljački glas« peča s »Križarji« pod naslovom »Dokler obstoji kralj in narod, ni treba Križarjev«. V njem se sprašuje člankar, proti komu se naj Križarji bore v Jugoslaviji, ker ni katoliška vera od nikogar v nevarnosti? Ugotavlja, da sedaj ni čas za politiko, temveč je treba, da sedaj kralj in narod popravi ono, kar je slaba politika skozi deset let pokvarila.

Dopisi

Ljutomer. Na tukajšnji meščanski šoli se bo vpisovanje za 1. razred vršilo dne 1. julija ob 8. uri zjutraj. Sprejemajo se učenci, oziroma učenke, ki so dovršili uspešno najmanj 4. šolsko leto (razred) osnovne šole. Predložiti je šolski izkaz in krstni, oziroma rojstni list, ne izpisek iz krstne knjige. V meščanski šoli se predeluje vsa snov osnovne šole zopet od kraja, novi predmeti so v celoti ali deloma nemščina, higijena in geometrija, zato je priporočljivo, d pošiljajo starši svojo dečo, ki je dovršila 4. šolsko leto, v meščansko šolo, ako je telesno dovolj razvita.

Metlika dobi elektriko iz Karlovca. Deleotati mesta Metlike so te dni podpisali pogodbo z občino Karlovac o dobavi elek. toka iz karlovške električne centrale. Daljnovod do Metlike bo do jeseni dograjen. Nanj se bodo priključile tudi ostale belokranjske občine.

Frankolovo. Dne 22. junija t. l. je umrl g. Blaž Goršak. Rajni je bil dolgoletni župan, cerkveni ključar i. t. d. Naj v miru počiva.

Novacerkev. Dne 22. junija t. l. je umrl iz cerkve grede g. Andrej Škoflek. Našli so ga v gozdu mrtvega. Rajni je bil star 82 let in se je pred dvema leti poročil z ženo od 23 let. Naj počiva v miru.

Sejmi.

29. junija: Gomilnica.

30. junija: Olimlje, Rajhenburg, Sp. Polskava, Dvor, Št. Janž, Mozelj, Zagorje, Mirna peč, Mala gora, Sv. Mohor, Rakek, Žreče, Sv. Bolfenk v Slov. gor.

1. julija: Črnomelj, Krško, Žiri, Podčetrtek.

2. julija: Št. Gotard, Srednja vas, Kočevska Reka, Nova Štifta, Petrovče, Tinsko, Sveti Tilj, Vildon.

4. julija: Vel. Gaber, Rečica, Marenberg, Vojnik, Sp. Kostrivnica.

5. julija: Videm ob Krki, Mengeš, Peko,

Novice

Dar Nj. Vel. kralja katoliški cerkvi. Pred devetimi leti so pričeli v Bosanski Dubici graditi novo katoliško cerkev in jo dokončali 1925. leta. Toda v stolpu še do nanes ni nobenega zvona. Da bi ga mogli čim prej nabaviti, so se tamošnji Hrvati obrnili na vse strani za podporo. Ob priliki poklonitvene deputacije hrvatskih kmetov je zaprosil župnik Kulijera iz Bosanske Dubice Nj. Vel. kralja za podporo. Te dni je dobil župnik sporočilo iz dvorne pisarne, da je kralj podaril za novo zgrajeno cerkev velik zvon. Ta vest je izzvala veliko veselje med katoliškimi krogi v Bosanski Dubici.

Škola dr. A. B. Jegliča je papež imenoval za naslovne nadškofa Garelenskega.

Sokolske svečanosti v Beogradu. Po krasnih nastopih dijaštva in vojaštva ter sokolskega naraščaja so pričele ta teden tekme za slovansko prvenstvo najboljših sokolov. Sokolske slavnosti bodo imele svoj vrhunec z javnim nastopom članov in članic na Vidov dan. Iz Čehoslovaške se je pripeljalo šest posebnih vlakov sokolstva. Iz poljske kakor tudi iz Amerike je prispela večja skupina sokolov, ki se udeležijo glavnega nastopa. Iz Čehoslovaške je priletelo tudi 7 letal, ki se udeležijo sokolskih svečanosti.

Za povečanje potrošnje mleka. Madžarsko vojno ministrstvo je izdalo odredbo, po kateri bodo prejemale vojaki odslej vsak dan obrok mleka. Mesto jutranje kave bodo dobivali od 1. julija naprej porcijo mleka.

Sprememba župana v Trbovljah. Ban dravske banovine je imenoval za župana v Trbovljah dosedanjega podžupana Gustava Voduška. Dosedanji župan Ignac Sitar pa je imenovan za podžupana.

Novi bankovci. Velika in moderno urejena tiskarna Narodne banke v Beogradu bo pričela s prvim julijem t. l. s tiskanjem bankovcev. Razstrgani in pokvarjeni bankovci bodo vzeti iz prometa in zamenjani z novimi.

Pravilnik o pomožnem železniškem osebju je podpisal 13. t. m. ministrski predsednik general Peter Živković. S tem je ugodeno dolgoletni želji pomožnega železniškega delavstva, čigar službeni položaj je bil vse doslej nejasen in neodrejen.

Začasna omejitev prometa na cesti Boh. Bistrica — Boh. jezero. Banovinska cesta Boh. Bistrica — Boh. jezero se od ponedeljka 16. t. m. naprej temeljito popravlja. Od tega dne je do nadaljnjega vsak promet na tej cesti z vozili z živalsko vprego nad brutto težo 1000 kg brezpogojno prepovedan. Dovoljen je le promet z osebnimi avtomobili, avtobusi in lahкими vozili. Otvoritev rednega prometa na tej cesti bo pravočasno objavljena.

Vidiranje potnih listov za Dansko. Kr. danski konzulat v Ljubljani, čegar delokrog obsega vse ozemlje Dravske banovine, objavlja s tem, da je odslej pooblaščen soglasno s splošnimi predpisi danskega zunanjega ministrstva izstavljati vizume za potovanje na Dansko na potnih listih jugoslovanskih državljanov. Doslej je bil za kraljevino Jugoslavijo v to pooblaščen le kr. danski generalni konzulat v Beogradu. — Iz pisarne kr. danskega konzulata v Ljubljani.

Nova carinska cesta med Jugoslavijo in Madžarsko je bila odprta sredi junija v Prekmurju. Za carinsko cesto je določena državna cesta, ki pelje skozi Dolno Lendavo na Redič na ogrski strani.

Asfaltiranje glavnih cest. Iz Beograda poročajo, da je v ministrstvu za javna dela izdelan načrt za ureditev glavnih cest v naši državi. Asfaltiranje se bodo predvsem ceste Shoplje—Niš in Beograd—Zagreb—Ljubljana.

Ponarejevalci tisočakov. Lansko jesen so se pojavili v Slov. goricah med ljudstvom ponarejeni tisočdinarski bankovci. Zadeva je bila prijavljena orožnikom, katerim se je v kratkem času posrečilo odkriti številno ponarejevalsko družbo. Našli so tudi več opalograf, na katerih so tiskali bankovce. Tisočaki pa so bili slabo napravljeni in jih je mogel vsakdo hitro spoznati. Pri ponarejanju bankovcev je bilo udeleženih 22 oseb. Celu nadebudno družbo je orožništvo v kratkem času polovilo, ne da bi se jim izpolnihe nade o bajnem in zaželenem bogastvu. Pretekli teden se je vršila pred mariborskim senatom razprava proti ponarejevalcem in izrečena sledeča sodba: Alojzij Raušl se obsoja na 3 leta robi je in denarno globo 10.800 Din, na pridržek tri leta, ter na 5letno izgubo častnih pravic. Franc Lajh, 2 leti 6 mesecev, 5400 Din globe. 2 leti izgube častnih pravic. Anton Lajh, 1 leto 6 mesecev, 5400 Din globe. 2 leti izgube častnih pravic. Franc Slana, 2 leti 6 mesecev, 5400 Din globe, 5 let izgube častnih pravic. Martin Šumak, 2 leti, 5400 Din, pridržek tri

leta, tri leta izgube častnih pravic. Ana Štebri, 5 mesecev strogega zapor, 1800 Din, pogojno za dobo 2 let. Marija Kramberger, 3 mesece strogega zapor, 1800 Din globe, pogojno na eno leto. Jožef Postrak, 5 mesecev, 1800 Din globe, pogojno na 2 leti. Franc Karneker, 3 mesece, 1800 Din globe, pogojno na dve leti. Crnjavic Franc, 1 mesec, 900 Din. Marija Močnik, 2 meseca, 800 Din. Darija Roškar, 4 mesece, 1800 Din globe, pogojno dve leti. Lovrenc Šilak, 7 mesecev, 1800 Din, v kazni se mu šteje preiskovalni zapor. Stem je kazni prestal. Jakob Raušl, 5 mesecev, 1800 Din, 2 leti pogojno. Ivan Matjašič, 4 mesece, 1800 Din, 2 leti pogojno. Marija Puc, 2 meseca, 1800 Din globe, 2 leti pogojno. Josip Juroec, 1 mesec, 900 Din, 1 leto pogojno. Filip Kurneik, Kristina Kirbiš, Franc in Marija Jurgec so bili oproščeni. En obtoženec pa ni prišel na razpravo.

250 metrov podmorjem. Največjo globino v potapljanju je dosegel te dni ameriški učejak William Beebe, ki se je spustil v posebni jekleni krogli 250 m globoko pod morje. Krogla je imela štiri okenca, dve sesaljki pa sta dovajali potapljaču kisik. Z zunanjim svetom je bil potapljač zvezan tudi potom telefona.

Skrajšanje kaderskega roka v Franciji. Francosko vojno ministrstvo je skrajšalo kadroški rok v armadi od 18 na 12 mesecev.

Dviganje potopljenih nemških podmornic. Italija namerava v najkrajšem času pričeti z dviganjem potopljenih nemških podmornic, ki leže na dnu morja v bližini Brionskih otokov. Vodstvo nemškega brodogradništva je zbralo v Pulju med svetovno vojno močno število podmornic, ki naj bi potapljale sovražne ladje v Jadranskem in Sredozemskem morju. Ko se je bližal 1918. leta polom nemške armade, je dobil poveljnik nemških podmornic v Pulju ukaz, da potopi vse podmornice in municije. Nekaj se jih je skušalo rešiti, 25 pa jih je bilo potopljenih v bližini Brionskih otokov. Te bo skušala Italija dvigniti.

Ameriški izvoz v Rusijo. Ruska vlada je sklenila z ameriško tvrdko Gleen, Martin et comp. pogodbo za nabavo velikega števila dvomotornih letal, opremljenih za metanje bomb. Washingtonska vlada je pri tvrdki protestirala in ta je prekinila nadaljno dobavo vojaških letal Rusiji, kakor tudi dobavo municij. Amerika je odredila to prepoved na željo Anglije.

Podlistek

Ivan Albreht:

Muzikantovo maščevanje.

(Nadaljevanje.)

Lenka ga je hvaležno pogledala in kakor jagnje odšla z njim.

»Kaj si pa počela,« ga je zaskrbelo, ko sta bila sama, »da si se tako vžela?«

»Teta je nekaj povedala,« je šepnilo dekle.

»Kaj je moglo biti takega?« se je zavzel fant.

Tedaj Lenka povedala in je komaj zdrževala jok.

»Nikar si tega ne ženi tolikanj k srcu,« je tolažil Tone. »Kaj moreš ti zato, kakšen je oče?!«

»Nič,« je dahnila mladenka, »ali njegova hči sem!«

»Ne bodi neumna, Lenka, in ne premišljuj tega!«

»To je lahko reči, Tone —« je oporekla in takoj spet utihnila, le misel je predla dalje: — Nesreča se plete iz roda v rod. Kaj se je že vse zgodilo pri Miklavovih! Aleš, Andrejev rodni stric, moj Bog, kam je zabredel?! Toliko let je bil po šolah in tako je bil že učen, da mu daleč na okrog ni bilo vrstnika, pa je nazadnje končal kot berač. Za novo mašo so se ljudje že pripravljali, ko je zajokalo pri Mevčevih Poloni in je bilo Alešovo. Vsa učena modrost ga ni obvarovala sramote. In še to, kar je prišlo na svet, je bilo zaznamovano: Hanica je bila slepa — Uboga Hana! In njen oče? Ali se je res zmotil z nesrečno hčerjo svojega prav tako nesrečnega strica? Kako naj bi sicer slabomna Hana dolžila vprav njega? Pa da že Hani človek ne bi verjel: čemu je bil Franc tako močno podoben očetu Andreju? In Miklav sam? Za božjo voljo, saj je on najbolj glasna priča lastnega greha! —

Ob takih mislih se je Lenki vse vrtelo pred očmi, a fant je povzel, kakor da ji gleda v dušo:

»Samo ljudi ne poslušaj in nič ne verjemi! In nazadnje: če bi tudi bilo vse res, kar šušljajo in namigujejo, ti vendar ne moreš biti odgovorna za nerodnosti, ki so se godile, ko te še na svetu ni bilo. Kar mene pogledaj! Ali naj si jaz očitam, da sem kriv

grehov tistega Tomažina, tistega Luke, ki je ženo goljufal z deklo, ko je bila reva na smrtni postelji?! Lepo bi jo skupil, kdor bi mi hotel naprtiti kaj takega!«

»Pri tebi je drugače,« je zamišljeno razpletala Miklavova, »pri nas, glej, je pa zagrešil oče, lastni moj oče!«

»A,« je zamahnil fant in jel povezavati snope, »oče sem ali tja! In zraven menda tudi ni bil nihče, da bi lahko prisegel.«

»Naš oče zmeraj govore samo o nesreči,« je drhtelo dekle.

»Zato dajva midva rajši o sreči,« jo je vroče pogledal fant in zaukal. Kup snopja je bil dovolj visok, da bi dajal lahko Lenki precej sence, a fant ji le ni maral reči, naj sede, in tudi sama ni mislila na to. Tonetova bližina, njegove odločne kretnje, njegov mehki glas in mirna toplina njegovih oči ji je bila mnogo ljubša mimo še tako vabljene sence, samote pa se je ta dan Lenka celo bala. Nepojmljiva skrb je bila v njej, nekakšna bojazen, da se zdaj in zdaj zgodi nekaj strašnega. Vse popoldne se ni mogla otresti tega morečega občutja in navečer se je kar skrivaj in brez slovesa pomuznila domov.

»Še tej se bo zmešnilo,« je užaljeno premišljeval Tone in ni maral iti klicati tisto noč, čeprav ga je Lenka čakala skoro do bele zore.

Dalje prihodnjič.

Skladišče tobaka pogorelo. V skladiščih tobaka v Solunu je nastala pretekli teden eksplozija, ki je povzročila požar in uničila zalogo tobaka. Škoda cenijo na 10 milijonov drahem. Domnevajo, da je eksplozija delo komunistov.

Francoska gimnazija v Beogradu. Francosko poslaništvo v Beogradu namerava ustanoviti nižjo realno gimnazijo s francoskim učnim jezikom. Francosko ljudsko šolo v Beogradu je oblikovalo letošnje leto 450 učencev.

Zgube na newyorški borzi, ki so nastale po padcu cen vrednostnih papirjev vsled sprejetja novega carinskega zakona v ameriškem parlamentu, cenijo na 7 milijard dolarjev ali 392 milijard dinarjev. Obstoj bojazen, da bo imel ta borzni polom težke gospodarske posledice po vsej državi.

Srce na desni strani. V Novem Sadu so na okrožnem uradu za zavarovanje delavcev pregledali zdravniki 14letnega krojaškega vajenca Jana Lomerja iz Bosne. Ugotovili so, da ima fant srce na desni strani prsnega koša, v ostalem pa je povsem pravilno razvit in zdrav.

Avstrija izgnala voditelja fašistov. Te dni je moral zapustiti avstrijsko ozemlje nemški major Pabst, ki je organiziral v Avstriji oboževane čete Heimwehra, s katerimi je pripravljati političen prevrat. Podpiral ga je italijanski fašizem, ki se je hotel preko pofašistene Avstrije naravnost zvezati z madžarskimi nacionalisti. Stremljenje vseh gre za tem, da bi obkolili Jugoslavijo in jo ob prikladnem trenutku napadli. Za avstrijske fašiste se pa ni zanimala samo Italija, temveč tudi Francija in Anglija. Ti uvidevata, da je evropski mir na zelo slabih nogah, če bi zavladal tudi v Avstriji fašizem. Zato sta prijateljsko nasvetovali avstrijskemu kancelarju dr. Schobru, da naj organizatorja Heimwehra majorja Pabsta izžene iz države. To se je tudi zgodilo. Pabst je odletel na letalu v Italijo in se naselil v Benetkah. Dr. Schober bo sedaj z večjim uspehom iskal v Parizu in Londonu tako potrebno posojilo.

Sardinski kmetje v borbi proti fašizmu. Iz vasi Morogo na Sardiniji poročajo, da je prišlo tam dne 16. junija do velikih demonstracij proti fašistom in da so kmetje z vzkliki »Doli s fašizmom« pognali v beg karabinerje in miličnike. Ti so se zabarikadirali v

občinski hiši, katero so kmetje več ur oblegali in napadali. Oblast je proglasila čez celo vas obsedno stanje in poslala obleganim karabinerjem pomoč. V boju je bil ubit voditelj upornih kmetov Maccioni, deset kmetov in več karabinerjev pa je bilo težko ranjenih.

Napetost med Francijo in Italijo. Po ognjevitih in bojovnih govorih Mussolinija, ki jih je nedavno imel po raznih mestih gornje Italije in v katerih je proslavljal kano, strojnice, aeroplane in ladje, je pričel zbirati ob francoski meji tudi vojaštvo. Francoski državniki so v odgovorih na Mussolinijeva izzivanja zelo redkih in treznih besedi, a tem učinkovitejših dejanj. Francoska vlada je poslala na italijansko mejo močne čete svojega vojaštva ter dovolila za obrambo državnih meja deset milijard frankov. Ti koraki so pričeli Italijo skrbeti in vse italijansko časopisje se s skrbjo vprašuje, kaj naj to pomeni. Francoski listi jim odgovarjajo, da je to le osiguranje državnih meja, ki je moralo slediti italijanskemu izzivanju.

Strašen čin zblaznelega očeta. V New Yorku je pobegnil iz blaznice neki umobolni oče ter se vrnil k svoji družini. Že drugi dan je napravil z ženo in štirimi otroci izlet v mestni park. Ko je prispela cela družina do neke pečine, je zblazneli oče pometal v prepad svojo ženo in štiri otroke. Drugi ljudje so nesrečneža opazovali in poskušali preprečiti strašno dejanje, toda blaznež jih je nagnal s kamenjem. Žena in otroci so se pri padcu na skalo ubili, blaznega očeta so kasneje prijeli in oddali nazaj v umobolnico.

Lakota je bacil jetike.

Rudarji so brez dela, zato brez kruha. Kriza premogovne industrije j najtežje udarila prizadete rudarje, ker ona jim je vzela vse: delovno priliko in s tem vsakdanji kruh.

Žalostna v naših črnih premogovnih dolinah ima svoj vrhunec v bedi in lakoti nežnih otroških bitij. Mlada telesca, katera bi potrebovala svežih sokov, da bi se krepko razvil njih telesni stroj, hiraajo in ginevajo, blede in propadajo. Matere jim na prošnjo ne morejo več dati kruha, samo s solzami v očeh in trpečim objemom jim morejo še izkazati svojo materinsko ljubezen. Lesk v očeh nežnih bitij, ki naj bi bil za nas odsev zarij bodočnosti, je zasenčen z mrakom žalosti in neme tuge. — Kako strašno je življenje, preko katerega je padla črna tema!

Lakota je najstrašnejši bacil jetike! Mlado telo že itak nima odpora, če ga pa razjeda še lakota, je zaznamovano za to strašno bolezen in ji ne uide. Tako je ustvarjeno sto in sto novih bacilonoscev, kateri ogrožajo človeško družbo, bogatine in reveže v njej. Nevarnost jetičnih obolenj je po lakoti v vrstah otrok nevarno stopnjevana.

Osrednja protituberkulozna liga se zaveda, da bi morala bednim in lačnim otrokom rudarjev priti z materijelno podporo na pomoč, da jim zagotovi vsaj najpotrebnejši dnevni kruh! Toda od ustanovitve lige je komaj nekaj mesecev in ona še nima sredstev, da bi izvedla uspešno pomoč v krizi, katera je tako strašno obsežna. Liga more zato le posredno pomagati. Obrača se s tem na našo socialno čutečo javnost, na vse one, ktaeri morejo vedeti, kaj je lakota nežnih otrok in kakšne so njene posledice, da priskočijo na pomoč z denarnimi sredstvi ali s podporo v živilih. Podpora bodo radevolje sprejemali občinski odbori, kateri so že ali bodo ustanovljeni v pomoč gladujočim otrokom brezposelnih rudarjev.

Dobro slovensko srce ne bo šlo slepo mimo nežnih otrok, kateri prosijo kruha, da ostanejo zdravi in dobri sinovi naroda!

Osrednja tuberkulozna liga
v Ljubljani.

Spojitev naprednega zadružništva.

V torek 24. t. m. se je vršil v Celju občni zbor »ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU«, kateri je ob navzočnosti tri četrtine vseh članjenih zadrug z velikim navdušenjem soglasno sprejel fuzijo (spojitev) Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani in »Zadružne zveze v Celju«.

S tem je postala »Zveza slovenskih zadrug« mogočen faktor vsega naprednega kmetkega zadružništva v Dravski banovini.

Gospodarstvo

Stanje Ljutomerskih gorc 20. junija 1930.

Blagodehteči vonj grozdnega cvetja mineva —; grozdje odeveta. Lepo vreme je ugodno vplivalo na razvoj grozdnega cvetja, seneni črv se letos ni pojavil v taki množini kot prejšnja leta; kajti ravno vsled tega, da je grozdje hitro odcvetelo, mu ni bila dana možnost, da bi napravil občutno škodo. Radi tega smemo upati, da se nam tudi druga generacija tega škodljivca (kiseljak) ne bo pojavila v tako velikem obsegu.

Nastavek grozdja je letos srednji, ne preveč in tudi ne premalo, nekaj manj je tam, kjer so trpele trte vsled hude lanske pozebe, to je v izrazitih južnih legah, zasajenih s šiponom. Dela v vinogradih se pridno obavlja. Pletev je končana povsod, večinoma so trte tudi povezane, le tu in tam še opazimo vinograd, kjer še trte niso povezane, kar se bo pa gotovo v najkrajšem času zgodilo, kajti z vezjo predolgo odlašati ni dobro, ker nam močen veter lahko potrga mladice z grozdom. Ravno tako nam toča v nepovezanem vinogradu lahko napravi mnogo večjo škodo kot tam, kjer so trte povezane. Mladice v bližini zemlje, toraj nepovezane, so bolj občutljive za peronosporo.

Ponekod se že opazajo znaki peronospore (žlahtnina) in to tam, kjer se je predolgo odlašalo (16—18 dni) od prvega do drugega škropljenja ter se je površ še površno škropilo.

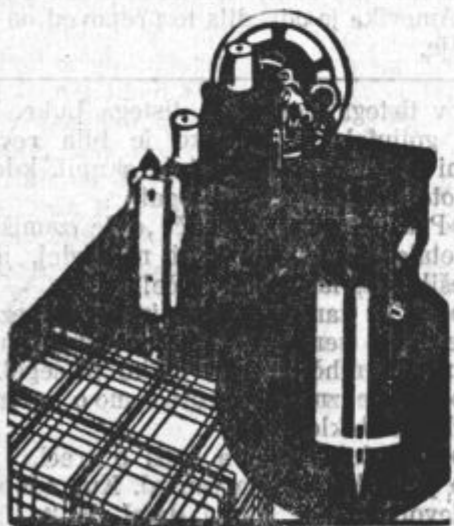
To nam naj služi kot opomin, da ne smejo biti presledki od enega do drugega škropljenja daljši kot k večjemu (10—14 dni), kar sem že omenil v 18. številki tega lista. In končno se bomo morali navaditi škropiti listje od spodnje strani, ako hočemo, da bomo dosegli sigurne uspehe.

V tukajšnjih vinogradih je končano povsod že vse drugo škropljenje in tekom tega tedna se bo škropilo tretjič. Potrudimo se, da bomo tokrat dobro poškopili vse dele trte, predvsem tudi grozdje, priporočljivo je, da damo vsaj 4½—5 kg galice na 300 litrov vode (en polovnjak). Takoj po škropljenju, ako bo vreme ugodno, tudi fino poževplajmo!

Franjo Fistrovič, ekonom — Ljutomer.

Kmetijska šola v št. Jurju ob juž. žel. obhaja letos 20-letnico ustanovitve.

Zavod je bil ustanovljen leta 1910 po dolgotrajnem boju slovenskih poslancev dr. Dečka, dr. Hrašovca, dr. Korošca, Roša, Vošnjaka in tovarišev v bivšem deželnem zboru štajerskem ter slovenskih okrajnih zastopov za slovenski del bivše Štajerske. Zasluga dr. Ipavica, bivšega župana in zdravnika v št. Jurju pa je, da stoji zavod ravno v št. Jurju, kjer je on posredoval, da se je v ta namen

HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev
Ljubljana

Miklošičeva cesta št 7/III.

Zastopnike sprejemamo povsod.

kupilo večje kmetско posestvo, na katerem so se zgradile povsem nove šolske in gospodarske zgradbe po vzorcu šole v Grottenhofu. Poslopja so bila zidana prav primerno za potrebe srednje kmetije tukajšnjih gospodarstev, razmeroma vlažna lega zemljišč ob potokih Slom in Voglajna pa ni bila posebno ugodna, vendar se je potom regulacije potokov ter kanalizacije in drenažiranja večjega dela zemljišč ustvaril tekom let ravno s tem primeren objekt za učni zavod, ter spravilo celotno posestvo v prav dobro gospodarsko stanje, tako da dosegajo letni donosi pro ha redne one dobro urejenih gospodarstev Nemčije.

Posestvo ob zavodu obsega 46,53 ha, od tega 12 ha polja in vrtov, 18 ha travnikov in sadonosnikov ter 16 ha gozda. To se obdeluje po večini v interesu prakse po gojencih samih. Zavod ima v prvi vrsti živinorejski-poljedelski tip ter je bil namenjen zlasti kmetiskim sinovom planinskih krajev bivše Štajerske, iz katerih je tudi največ prosilcev, vendar je redno dosti gojencev tudi iz drugih okrajev, zlasti iz ljutomerskega. Živine goji zavod 35 do 40 glav, ter služi kot rejsko središče za sivo-pšenično pomursko govedo, obenem pa tudi za domačo poplemenjeno svinjo in za štajersko kokoš. Za naravnejšo vzrejo mlade živine ima na Boču nad Poljčanami zavod tudi lastni planinski pašnik s pašno in gozdno površino 92,57 ha.

Že v početku je bil zavod organiziran z enoletnim kmetijskim tečajem za kmetске fante, za katere se predvideva, da postanejo bodoči gospodarji, ter se je tudi trajno držal tega prvotnega programa. Kot tak najbolje služi potrebam malega in srednjega kmeta, ki sina, katerega predvideva obdržati za dom, težko pogreši z doma za daljši čas. Zato je bilo tudi ves čas nadštevilo primernih prosilcev, kar se v zadnjih letih še posebno stopnjuje.

Prostora je v internatu do okroglo 30 gojencev in ti uživajo celotno oskrbo deloma brezplačno, deloma proti razmeroma nizki oskrbovalnini. Početkom je pouk trajal 10 mesecev, da so se mogli vršiti tudi dvomesečni gospodinjiski tečaji, sedaj pa traja 12 mesecev, da imajo gojenci tako celoletno prakso. Poleg tega so se redno vršili in so tudi sedaj razni daljši in krajši tečaji. Zavod pa služi radi svoje ugodne lege in moderne ureditve tudi kot lep demonstracijski objekt za okolico in številne vsakoletne obiske kmetiskih interesentov, kmetijskih podružnic, sadjarskih društev, kmetско-nadaljevalnih, gospodinskih in gospodinjско-nadaljevalnih tečajev itd., katerih število zlasti v zadnjih letih včasih že skoro preveč naraste.

V 20-letnem obstoju zavoda je obiskovalo zavod 435 gojencev in sicer v prvih 5

predvojnih letnikih 122 in v 12 povojnih 313, med vojno je pa služil zavod vojaštvu. Absolviralo je šolo 419 gojencev, od katerih je 26% t. j. 110 že samostojnih gospodarjev, 50% (210) mlajših je še na domu staršev, 10% (40) v raznih kmetijskih družbah, 7,5% (31) jih je padlo oz. umrlo in le 8% (34) je odšlo po raznih drugih službah oz. v Ameriko. Razvidno je iz tega, da je zavod v polnem obsegu služil svojemu pravemu namenu, vzgajati kmetске sinove v prvi vrsti za dom.

Že ob ustanovitvi zavoda se je predvidevalo zgraditi tudi posebno poslopje za gospodinjско šolo ter jo združiti z zavodom po vzorcu nemških kmetijskih šol, vendar se je kot prvo, tudi to delo zavračevalo, in ko se je začelo graditi je bila vojna vzrok, da se je zidanje prekinilo, po vojni se pa to delo ni nadaljevalo. Tako so se vršili na zavodu pač dvo- do trimesečni gospodinjiski tečaji, do popolne gospodinjiske šole pa le ni prišlo. Gotovo je za ozemlje bivše Štajerske velika gospodarska škoda, da se ta prvotni projekt ni takoj izvedel, ker bi bila gospodinjiska šola vsaj tolike važnosti za gospodarski napredek, ako še ne večje, kot kmetijska šola, ker je tu gospodinja solastnica posestva in je tako napredek kot propad kmetije v veliki meri odvisen od strokovnega znanja gospodinjice, in je eden glavnih vzrokov za žal tako veliko menjavanje lastnikov in za tako številne prodaje kmetij toda ravno v tem nedostatku izobrazbe gospodinjic. Upanje pa je, da bo to staro željo gospodarskih krogov bivše slovenske Štajerske končno vendarle uresničila kr. banska uprava ter morda že to leto ob 20-letnici zavoda započela z realizacijo tega projekta, ki bo gotovo v kombinaciji z že temu primerno urejenim zavodom tako sedaj za banovino, kot pozneje za starše najcenejši.

6. julija t. l. pa priredi zavod za svoje bivše gojence in absolvente domačo proslavo te 20-letnice z namenom, da se součenci zopet enkrat po možnosti vsi snidejo ter si ogledajo razvoj in sedanje stanje zavoda.

Zato vabi uprava tudi tem potom vse bivše učence, zlasti pa one, katere morda direktno vabilo ne bo našlo, da se udeležijo te male zavodne slavnosti, ter sporoče svojo udeležbo upravi vsaj do 1. julija t. l. Predpoldne bo ogled zavodnih naprav, ob 11. uri pozdrav absolventov in gostov, nato pa skupno kosilo na zavodu ter popoldne ogled par vzornih posestev v okolici.

Ravnatelj: Ing. Val. Petkovšek l. r.

Tržne cene v Ljubljani dne 16. junija 1930. Govedina: na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 18 — 20, II. 16 — 18, III. 12 — 16. — Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 24 — 25,

II. 20 — 22. — Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 25 —, II. 20 — 24. — Drobnica: 1 kg koštrunovega mesa Din 14 — 15, jagnjetine 18 do 20, kozličevine 25. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 10, II. 8. — Perutnina: Piščanec majhen Din 15 — 20, večji 25 — 30, kokoš 30 — 40, petelin 25 — 35, raca 30 — 35, domači zajec manjši 8 — 15, večji 20 — 25. — Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2-50 do 3. 1 kg surovega masla 35 — 40, čajnega masla 44 — 52, masla 40 — 44, bohinskega sira 30 — 32, sirčka 8 — 9 10, eno jajce 0-75 do 1. — Pijače: 1 liter starega vina Din 18 do 22, novega vina 14 — 18, 1 čaša piva 3 do 3-50, 1 vrček piva 4-50 — 5, 1 steklenica piva 5-50 — 6. — Kruh: 1 kg belega Din 5, črnega 4-50, rženega 4-50. — Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 Din 4-50, št. 2 4-50 št. 4 4, št. 6 3-50, kaše 5-6, ješprenja 8, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 1-75-2, koruzne moke 3-50, koruz. zdroba 4-4-50, pšeničnega zdroba 5 do 6, ajdove moke I. 6-8, II. 6, ržene moke 4. Fižol: q fižola prepeličarja 410, 1 kg graha 8-10, leče 8-10. — Kurivo: 1 tona premoga Din 460, 1 kub. m trdih drv 180, mehkih 90. — Krma: q sladkega sena Din 75, polsladkega sena 60, kislega sena 50, slme 50 — 60.

POROČILO

o X. jubilejnem mednarodnem vzorčnem velesejmu v Ljubljani.

X. jubilejni Ljubljanski velesejem se je vršil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. in je bil tako po svoji zasedbi, množini in odlični kakovosti razstavljenega blaga, kakor tudi po zanimanju in obisku interesentov, ki so posetili velesejem ne samo iz vseh delov naše države, ampak tudi iz inozemstva tako številno kot še nikdar doslej, na višku. Navzlic temu, da sta se letos dogradila še dva nova velika razstavna paviljona in cela vrsta privalnih, kar je popolnoma preobrazilo zunanje lice sejmišča in mu podaja arhitektonsko celoto, uprava velesejma vendar le ni mogla zadostiti z oddajo razstavnega prostora vsem interesentom, ki so želeli kot razstavljalci sodelovati na našem jubileju. To je najboljši dokaz, kako so naše narodno-gospodarske razmere v preteklem desetletju pridobile na svojem razmahu in postavile Ljubljanski velesejem kot nujen sestavni del v naše narodno gospodarsko življenje.

Pohištvo in oprema stanovanj. Ta razstava je vzbujala pri vseh obiskovalcih odlično zanimanje in je dokazala, da je naše mizarstvo vseskozi na višku moderne umetnostne obrti.

PRVOVRSTNE

„Kajetan“

z zlato peto

„Jugoslovanske“

„Turške“

in

„Naravnosive“

z garancijo ter prvovrstne brusne kamne ima v zalogi

EKONOM

osrednja gosp. zadruga

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 7

K
O
S
E

Ne pozabite poravnati naročnino!

OPEKO IN STREŠNIKE

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

generalno zastopstvo za Dravsko banovino

Ekonom

Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tudi
cilalni stroji, Urania,
so samo pri

Večletna garancija!
Pouk v voženju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinjšim, najuspešnejšim in učinkovitim gnojilom! Kdor gnoji s apnenim dušikom, gnoji istočasno s dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnenega dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor s Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno s dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna saloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

KOVAČI! Naicenejši KOKS

100 kg Din 85.

Pri večjem naročilu popust!
Ljubljanska mestna plinarna

Nudim prima cement DALMATINSKI

znamke Titan in Dalmatia
ter Dovje-Mojstrana po
najnižji ceni.
dalje vse vrste žeblice, trsje za
stropce, žico, kakor tudi moko,
žito in razna krmila. Gašeno in
negašeno apno dobavljam. Na
željo dostavim tudi na dom, po
primerni ceni!

Ljudevit Sirc, Kranj

V prodaji teži Vaša bodočnost!

Ako se čutite sposobnega, doseči visok promet naših prvovrstnih predmetov, Vam ponudimo tem potem naše zastopstvo ter Vam jamčimo za boljši zaslužek kot v kateremkoli drugem poklicu. Pišite nam in priložite znamko za odgovor. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1.

Upozorite

tudi Vaše znanee, da jih hočem za vedno povsem zastopati osvoboditi neugodnega znojenja nog, pa naj se to znojenje pojavilo še v tako toplih poletnih dneh. Ni to nikako zdravilo, nego povsem jednostaven naravni postopek. — Prosim znamke za odgovor.

J. Lustig, Osijek, Krešmina ulica.

L. MIKUŠ

Ljubljana, Mestni trg 15

Dežniki

Na malo!
Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Laneno
olie
Firnež
Emailne in
ostale lake
Ojinate
barve

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

NAJ TAKOJ JAVIJO

svoj točni naslov osebe, ki se hočejo od nas naučiti lepega, snažnega in lahkega bivšega obrta, da si tako najdejo stalno in vrlo plodono domačo delo in postranski zaslužek. Javijo na jse samo oni, ki razpolagajo z vsoto najmanj 3650 Din, da si zamorejo tako nabaviti za to potrebni stroj. Pouk je brezplačen, zaslužek 10 do 12 Din na uro. Material za delo dajemo mi. Poleg privatnih naročnikov lahko vsakdo dela tudi za našo tvrdko, ker tudi mi vsak čas za gotov denar prevzamemo vsako količino izgotovljene robe, zakar jamčimo tudi pismeno. Za odgovor je treba priložiti znamko.

Grauert, tvornica strojev d. d., Generalno zastopstvo in skladišče, Osijek L. Krežmina

MEDIĆ - ZANKL D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Novi-Sad Lastnik: Franjo Medić

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam tudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 46

Telefon 2820

ČILSKI SOLITER

JE DOSPEL! — DOBAVLJA GA PO KONKURENČNI CENI
EKONOM LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7

GOSPODARJI, NAROČITE SI GA TAKOJ!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjavlj: „Kmetijski dom“

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rente

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, urs.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3